

OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2011 Rhif 1944 (Cy.211)

ADDYSG, CYMRU

Rheoliadau Gwybodaeth Ysgolion (Cymru) 2011

<i>Gwnaed</i>	- - - -	<i>29 Gorffennaf 2011</i>
<i>Gosodwyd gerbron Cynulliad</i>		
<i>Cenedlaethol Cymru</i>	- -	<i>4 Awst 2011</i>
<i>Yn dod i rym</i>	- -	<i>1 Medi 2011</i>

Mae Gweinidogion Cymru drwy arfer y pwerau a roddwyd i'r Ysgrifennydd Gwladol gan adrannau 29(5), 408, 537(1) i (8), a 569(4) a (5) o Ddeddf Addysg 1996(1) a pharagraff 3 o Atodlen 1 iddi ac adrannau 92 a 138(7) ac (8) o Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998(2) ac sydd bellach wedi'u breinio ynddynt(3), ac ar ôl ymgynghori â'r personau hynny yr oedd yn ymddangos iddynt bod ymgynghori â hwy yn beth dymunol, yn gwneud y Rheoliadau a ganlyn:

RHAN 1

Cyffredinol

Enwi, cychwyn, cymhwyso a dirymu

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Gwybodaeth Ysgolion (Cymru) 2011 ac maent yn dod i rym ar 1 Medi 2011.

(2) Mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys o ran Cymru.

(3) Mae'r rheoliadau a osodir yn Atodlen 1 wedi eu dirymu.

- (1) 1996 p.56. Diwygiwyd adran 29(5) gan [O.S. 2010/1158](#). Diwygiwyd adran 408 gan baragraff 30 o Atodlen 7 ac Atodlen 8 i [Ddeddf Addysg 1997 \(p.44\)](#), paragraffau 57 a 106 o Atodlen 30 ac Atodlen 31 i [Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998](#), a pharagraff 57 o Atodlen 9 i [Ddeddf Dysgu a Sgiliau 2000 \(p.21\)](#), Atodlen 21 i [Ddeddf Addysg 2002](#), Atodlen 12 a Rhan 7 o Atodlen 16 i [Ddeddf Prentisiaethau, Sgiliau, Plant a Dysgu 2009 \(p.22\)](#) a chan [O.S. 2010/1158](#). Diwygiwyd adran 537 gan baragraff 37 o Atodlen 7 i [Ddeddf Addysg 1997](#), paragraffau 57 a 152 o Atodlen 30 i [Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998](#), a pharagraff 60 o Atodlen 9 i [Ddeddf Dysgu a Sgiliau 2000](#) a chan [O.S. 2010/1158](#).
- (2) 1998 p.31. Amnewidiwyd adran 92 gan baragraff 7 o Atodlen 4 i [Ddeddf Addysg 2002 \(p.32\)](#) a diwygiwyd hi ymhellach gan baragraffau 53 a 65 o Ran 2 o Atodlen 1 i [Ddeddf Addysg a Sgiliau 2008 \(p.25\)](#) a chan [O.S. 2010/1158](#). Diwygiwyd is-adran (7) o adran 138 o [Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998](#) gan baragraff 3(1) a (4) o Atodlen 17 i [Ddeddf Addysg ac Arolygiadau 2006 \(p.40\)](#).
- (3) Trosglwyddwyd swyddogaethau'r Ysgrifennydd Gwladol yn adrannau 29(5), 408, 537(1) i (8) a 569(4) a (5) o [Ddeddf Addysg 1996](#) a'r pŵer i wneud rheoliadau o ran Cymru yn adran 138 o [Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998](#) i Gynulliad Cenedlaethol Cymru gan Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999 ([O.S. 1999/672](#)) ac yna i Weinidogion Cymru gan baragraff 30 o Atodlen 11 i [Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 \(p.32\)](#).

Dehongli

2.—(1) Yn y Rheoliadau hyn, onid yw'r cyd-destun yn mynnu fel arall —

ystyr “absenoldeb anawdurdodedig” (“*unauthorised absence*”) yw achlysur pan gofnodir bod disgybl yn absennol heb awdurdod yn unol â Rheoliadau Addysg (Cofrestru Disgyblion) (Cymru) 2010⁽⁴⁾ a bydd “absenoldeb awdurdodedig” (“*authorised absence*”) yn cael ei ddehongli yn unol â hynny;

ystyr “arholiadau cyhoeddus” (“*public examinations*”) yw arholiadau cyhoeddus a ragnodir am y tro gan reoliadau a wnaed o dan adran 408, 451, 453 neu 454 o Ddeddf 1996⁽⁵⁾;

ystyr “blwyddyn adrodd ysgol” (“*reporting school year*”) yw'r flwyddyn ysgol yn union o flaen blwyddyn gyhoeddi'r ysgol;

ystyr “blwyddyn dderbyn ysgol” (“*admission school year*”) yw blwyddyn ysgol y caiff disgyblion, ar ddechrau'r flwyddyn ysgol honno, eu derbyn i unrhyw ysgol o ganlyniad i drefniadau derbyn a gafodd eu penderfynu ar gyfer y flwyddyn honno;

ystyr “blwyddyn gyhoeddi ysgol” (“*publication school year*”) yw'r flwyddyn ysgol yn union o flaen blwyddyn dderbyn yr ysgol;

ystyr “blwyddyn ysgol flaenorol” (“*previous school year*”) yw'r flwyddyn ysgol yn union o flaen blwyddyn adrodd yr ysgol;

ystyr “capasiti” (“*capacity*”) yw nifer y disgyblion y caniateir eu derbyn i ysgol yn unol â'r dull asesu capasiti a osodir yn y ddogfen gyfarwyddyd “Mesur Capasiti Ysgolion yng Nghymru” a gyhoeddwyd gan Weinidogion Cymru⁽⁶⁾;

ystyr “categori iaith” (“*language category*”) yw'r categori a ddefnyddir i ddiffinio math a rhychwant yr addysg cyfrwng Cymraeg a ddarperir gan ysgol a gynhelir fel a osodir yn y ddogfen “Diffinio ysgolion yn ôl y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg” a gyhoeddwyd gan Weinidogion Cymru fel Cylchlythyr 023/2007⁽⁷⁾;

ystyr “cyfnod allweddol” (“*key stage*”) yw unrhyw un neu ragor o'r cyfnodau a nodir ym mharagraffau (a) i (d) yn eu trefn o adran 103(1) o Ddeddf 2002;

mae “cyfnod sylfaen” i'w ddehongli yn unol â “*foundation phase*” yn adran 102 o Ddeddf 2002;

ystyr “datganiad CYBLD” (“*PLASC return*”) yw cyfrifiad ysgolion blynyddol ar lefel disgyblion a gwblheir gan gyrff llywodraethu ysgolion a'i gyflwyno i Weinidogion Cymru ar sail flynyddol⁽⁸⁾;

ystyr “Deddf 1996” (“*the 1996 Act*”) yw Deddf Addysg 1996;

ystyr “Deddf 1998” (“*the 1998 Act*”) yw Deddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998;

ystyr “Deddf 2002” (“*the 2002 Act*”) yw Deddf Addysg 2002;

ystyr “dysgu seiliedig ar waith” (“*work based learning*”) yw proses o weithgareddau cynlluniedig a gyflenwir yn y gweithle ac a luniwyd yn arbennig i ddatblygu gwybodaeth, sgiliau a chymwyseddau sy'n berthnasol i alwedigaeth benodol yn y farchnad lafur, neu sy'n gyffredinol yn berthnasol er mwyn cyfranogi'n effeithiol yn y farchnad lafur;

ystyr “DEWi” (“*DEWi*”) yw cronfa ddata menter cyfnewid data Cymru a gynhelir ac a gyhoeddir gan Weinidogion Cymru⁽⁹⁾;

(4) [O.S. 2010/1954 \(Cy.187\)](#).

(5) Fel y'i diwygiwyd gan [O.S. 2010/1158](#).

(6) Cylchlythyr 9/2006.

(7) ISBN rhif 9780750443753.

(8) Gofynnir am yr wybodaeth sydd yn y cyfrifiad CYBLD gan Weinidogion Cymru yn unol â phwerau a geir yn adran 537A o Ddeddf Addysg 1996 a Rheoliadau Addysg (Gwybodaeth am Ddisgyblion Unigol) (Cymru) 2007 ([O.S. 2007/3562 \(Cy.312\)](#)).

(9) Y wefan ar gyfer Menter Cyfnewid Data Cymru yw www.dataexchange.wales.org.uk.

ystyr “nifer derbyn” (“*admission number*”) yw nifer y disgyblion mewn unrhyw grŵp blwyddyn perthnasol y bwriedir eu derbyn mewn unrhyw flwyddyn ysgol fel a benderfynir gan awdurdod derbyn yn unol ag adran 89(1) ac 89A(1) o Ddeddf 1998(10);

mae i “plant sy'n derbyn gofal” yr ystyr a roddir i “*looked after children*” yn adran 22(1) o Ddeddf Plant 1989(11);

ystyr “prospectws cyfansawdd” (“*composite prospectus*”) yw dogfen a gyhoeddir yn unol â rheoliad 4;

ystyr “prospectws ysgol” (“*school prospectus*”) yw'r ddogfen a ddisgrifir yn rheoliad 8;

ystyr “ysgol a gynhelir” (“*maintained school*”) yw ysgol gymunedol, ysgol sefydledig neu ysgol wirfoddol, ysgol gymunedol arbennig neu ysgol sefydledig arbennig na chafodd ei sefydlu mewn ysbyty ac eithrio unrhyw ysgol feithrin ond gan gynnwys, ac eithrio yn Rhannau 3 a 4 neu os dywedwyd fel arall, unrhyw uned cyfeirio disgyblion; ac

ystyr “ysgol arbennig nas cynhelir” (“*non-maintained special school*”) yw ysgol arbennig nas cynhelir gan awdurdod lleol ac nas sefydlwyd mewn ysbyty.

(2) Yn y Rheoliadau hyn mae unrhyw gyfeiriad at ddyddiad erbyn pryd y caiff rhieni fynegi eu dewis o ysgol yn gyfeiriad at y dyddiad y dylai rhiant, ar neu cyn y dyddiad hwnnw, yn unol â threfniadau a wnaed gan yr awdurdod lleol perthnasol o dan adran 86(1) o Ddeddf 1998(12), sy'n dymuno bod addysg yn cael ei darparu i'w blentyn wrth i'r awdurdod lleol arfer ei swyddogaethau fynegi'r cyfryw ddewis.

(3) Yn y Rheoliadau hyn mae unrhyw gyfeiriad at ddyddiad erbyn pryd y caiff plentyn fynegi ei ddewis o ysgol y darperir addysg chweched dosbarth ynddi ar gyfer y plentyn hwnnw yn gyfeiriad at y dyddiad y dylai plentyn, ar neu cyn y dyddiad hwnnw, yn unol â threfniadau a wnaed gan yr awdurdod lleol perthnasol o dan adran 86A(1) o Ddeddf 1998(13), sy'n dymuno bod addysg yn cael ei darparu iddo wrth i'r awdurdod lleol arfer ei swyddogaethau fynegi'r cyfryw ddewis.

(4) Yn y Rheoliadau hyn, onid yw'r cyd-destun yn mynnu fel arall, mae cyfeiriadau at ddisgyblion mewn oedran penodol yn gyfeiriad at ddisgyblion sydd wedi cyrraedd yr oedran hwnnw yn ystod y cyfnod o ddeuddeng mis sy'n dod i ben ar 31 Awst yn union cyn dechrau blwyddyn adrodd yr ysgol ac a oedd yn ddisgyblion cofrestredig yn yr ysgol ar y trydydd dydd Iau yn Ionawr ym mlwyddyn adrodd yr ysgol.

(5) Yn y Rheoliadau hyn, oni nodir fel arall, pan na fo canran y mae'n ofynnol ei chyfrifo yn rhinwedd y Rheoliadau hyn yn rhif cyfan, caiff ei dalgrynnu i'r rhif cyfan agosaf, a bydd ffraciwn o hanner yn cael ei dalgrynnu i fyny i'r rhif cyflawn nesaf.

Gosod amod ar y dyletswyddau

3. Dim ond i'r graddau bod yr wybodaeth ar gael i'r corff llywodraethu, yr awdurdod lleol neu'r pennaeth (yn ôl y digwydd) mewn da bryd iddi fod yn rhesymol ymarferol i'r wybodaeth gael ei darparu neu gael ei chyhoeddi cyn yr achlysur olaf y mae'n ofynnol bod yr wybodaeth yn cael ei darparu neu'n cael ei chyhoeddi arno, yn ôl y digwydd, y mae'r dyletswyddau a osodir ar benaethiaid, cyrff llywodraethu, ac awdurdodau lleol gan y Rheoliadau hyn mewn perthynas â darparu neu gyhoeddi gwybodaeth, yn gymwys.

(10) Mewnosodwyd adran 89(A) gan adran 47(2) o Ddeddf Addysg 2002. Diwygiwyd is-adran (1) gan baragraffau 53 a 58(1) a (2) o Ran 2 o Atodlen 1 i Ddeddf Addysg a Sgiliau 2008.

(11) 1989 p.41. Diwygiwyd adran 1 gan baragraff 19 o Atodlen 5 i Ddeddf Llywodraeth Leol 2000 (p.22), gan adran 2(1) a (2) o Ddeddf Plant (Ymadael â Gofal) 2000 (p.35) a chan adran 116(2) o Ddeddf Mabwysiadu a Phlant 2002 (p.38).

(12) Fel y'i diwygiwyd gan O.S. 2010/1158.

(13) Mewnosodwyd gan adran 150 o Ddeddf Addysg a Sgiliau 2008 (p.25) a diwygiwyd gan O.S. 2010/1158.

RHAN 2

Prosbectws cyfansawdd i'w gyhoeddi gan awdurdodau lleol

Awdurdodau lleol i gyhoeddi prosbectws cyfansawdd

4.—(1) Rhaid i awdurdod lleol gyhoeddi mewn dogfen gyfansawdd yr wybodaeth sy'n ofynnol gan y rheoliad hwn ynglŷn â phob ysgol a gynhelir yn ardal y prosbectws cyfansawdd.

(2) At ddibenion y rheoliad hwn, cwmpesir “ardal y prosbectws cyfansawdd” fel a ganlyn—

(a) ardal yr awdurdod lleol sy'n cyhoeddi'r ddogfen; a

(b) yr holl rannau hynny o'r ardaloedd perthnasol priodol sy'n ymestyn y tu hwnt i ardal yr awdurdod lleol.

(3) At ddibenion paragraff (2)(b), ystyr “ardal berthnasol briodol” yw unrhyw ardal berthnasol (o fewn ystyr adran 89(3) o Ddeddf 1998⁽¹⁴⁾) sy'n gymwys ar gyfer ymgynghori ynghylch y trefniadau derbyn arfaethedig ar gyfer ysgol a gynhelir gan yr awdurdod lleol sy'n cyhoeddi'r ddogfen.

(4) Caiff awdurdod lleol, os yw'n dymuno hynny, gyflawni ei rwymedigaeth o dan baragraff (1) drwy gyhoeddi prosbectysau cyfansawdd ar wahân sy'n cwmpasu yn eu trefn ysgolion cynradd, ysgolion canol ac ysgolion uwchradd⁽¹⁵⁾.

(5) Rhaid i'r prosbectws cyfansawdd gynnwys yr wybodaeth a bennir yn Atodlen 2.

(6) Rhaid i amser a dull cyhoeddi gwybodaeth a manylion o'r fath fod yn unol â rheoliad 5.

Amser a dull cyhoeddi prosbectws cyfansawdd

5.—(1) Rhaid cyhoeddi prosbectws cyfansawdd cyn 1 Hydref ym mlwyddyn gyhoeddi'r ysgol a heb fod yn hwyrach na chwe wythnos cyn y dyddiad erbyn pryd y caiff rhieni fynegi eu dewis o ysgol mewn perthynas â blwyddyn dderbyn yr ysgol.

(2) Rhaid cyhoeddi prosbectws cyfansawdd—

(a) drwy drefnu bod copïau ar gael i'w dosbarthu'n ddi-dâl i rieni pan ofynnir amdanynt—

(i) yn swyddfeydd yr awdurdod lleol sy'n ei gyhoeddi, a

(ii) ym mhob ysgol a gynhelir gan yr awdurdod lleol hwnnw; a

(b) drwy drefnu bod copïau ar gael y gall rhieni a phersonau eraill gyfeirio atynt yn y llyfrgelloedd cyhoeddus yn ardal yr awdurdod lleol hwnnw;

(c) drwy fod copïau'n cael eu dosbarthu'n ddi-dâl i rieni a disgyblion mewn ysgolion a gynhelir gan yr awdurdod lleol, heblaw ysgolion arbennig neu unedau cyfeirio disgyblion, sydd ym mlwyddyn gyhoeddi'r ysgol, yn y flwyddyn olaf yn yr ysgolion hynny ac a allent drosglwyddo i ysgolion eraill o'r fath a gynhelir; ac

(ch) drwy arddangos copi ar wefan yr awdurdod lleol.

(3) Rhaid i brosbectws cyfansawdd a gyhoeddir o dan baragraff (2)(ch) mewn perthynas â blwyddyn ysgol gael ei arddangos ar y wefan nes iddo gael ei ddisodli gan brosbectws cyfansawdd ar gyfer y flwyddyn ysgol sy'n dilyn.

⁽¹⁴⁾ Fel y'i diwygiwyd gan [O.S. 2010/1158](#).

⁽¹⁵⁾ Diffinnir “primary schools”, “middle schools” a “secondary schools” yn adran 5 o Ddeddf 1996.

RHAN 3

Gwybodaeth y mae'n rhaid i gyrff llywodraethu drefnu iddi fod ar gael i'r awdurdodau lleol

Darparu gwybodaeth ar gyfer prospectws cyfansawdd

6.—(1) At ddibenion galluogi'r awdurdod lleol i gydymffurfio â'i rwymedigaeth o dan reoliad 4, rhaid i gorff llywodraethu pob ysgol a gynhelir sydd i'w chynnwys mewn dogfen o dan y rheoliad hwnnw, o ran pob blwyddyn dderbyn ysgol, drefnu bod yr wybodaeth a bennir yn Atodlen 2 ar gael i'r awdurdod lleol o dan sylw.

(2) Rhaid trefnu bod yr wybodaeth honno ar gael heb fod yn hwyrach na'r amser hwnnw cyn yr amser sy'n ofynnol ar gyfer cyhoeddi'r ddogfen y bo'r awdurdod lleol yn rhesymol ofyn amdano.

(3) O ran ysgol y mae'r awdurdod lleol yn awdurdod derbyn(16) iddi, dim ond yr wybodaeth a bennir yn Atodlen 2 ac y mae'r awdurdod lleol yn gofyn amdani y mae angen i'r corff llywodraethu ei darparu.

RHAN 4

Gwybodaeth sydd i'w chyhoeddi gan gyrff llywodraethu

Gwybodaeth gyffredinol sydd i'w chyhoeddi gan gyrff llywodraethu am eu hysgolion

7.—(1) Rhaid i gorff llywodraethu ysgol a gynhelir gyhoeddi mewn perthynas â'r ysgol honno yr wybodaeth a bennir yn Atodlen 3.

(2) Rhaid cyhoeddi'r wybodaeth fel a ddarperir yn rheoliad 8.

Amser a dull cyhoeddi gwybodaeth gan gyrff llywodraethu am eu hysgolion

8.—(1) Mae'r rheoliad hwn yn gymwys mewn perthynas â chyhoeddi gan gorff llywodraethu (neu gan awdurdod lleol ar ei ran yn unol ag adran 92(c) o Ddeddf 1998) yr wybodaeth a bennir yn Atodlen 3.

(2) O ran yr wybodaeth honno—

- (a) rhaid ei chyhoeddi yn gyfunol ar ffurf dogfen unigol a elwir y prospectws ysgol; a
- (b) rhaid dosbarthu copïau o'r prospectws ysgol yn ddi-dâl i rieni pan ofynnir amdanynt a rhaid trefnu eu bod ar gael yn yr ysgol fel y gall rhieni a phersonau eraill gyfeirio atynt.

(3) Rhaid cyhoeddi'r wybodaeth honno a'r manylion hynny yn ystod blwyddyn gyhoeddi'r ysgol, ac eithrio yn achos ysgol gynradd (heblaw ysgol ganol y bernir ei bod yn ysgol gynradd) neu ysgol arbennig, heb fod yn hwyrach na chwe wythnos cyn y cynharaf o'r dyddiadau a ganlyn—

- (a) y dyddiad erbyn pryd y dylid gwneud cais i ddisgybl gael ei dderbyn i'r ysgol honno ynglŷn â blwyddyn dderbyn yr ysgol yn unol â threfniadau derbyn yr ysgol honno; neu
- (b) y dyddiad erbyn pryd y caiff rhieni fynegi eu dewis ar gyfer ysgol mewn perthynas â blwyddyn dderbyn yr ysgol.

(4) Yn achos ysgol arbennig rhaid cyhoeddi'r wybodaeth hefyd drwy fod copïau ar gael i'w dosbarthu yn ddi-dâl i rieni pan ofynnir amdanynt ac ar gael fel y gall rhieni a phersonau eraill gyfeirio atynt yn swyddfeydd yr awdurdod lleol sy'n cynnal yr ysgol.

(16) Diffinnir "admission authority" yn adran 88(1) o Ddeddf 1998.